

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สุทธุลาก—ลากที่ได้แล้วด้วยดี, ได้ดี”

สุทธุลาก เป็นคำภาษาบาลีอ่านว่า สุ - ลัด - ทะ - ลา - พะ มาจากคำว่า สุ (ดี, ด้วยดี) ลาก (ได้แล้ว) กับคำว่า ลาก (การไต่, ลาก) รวมกันเป็น สุทธุลาก แปลว่า การไต่ที่ได้ดีแล้ว, ลากที่ได้แล้วด้วยดี, ได้ดี เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้งอย่างยิ่ง เพราะเป็นการแสดงถึงการไต่ในสิ่งที่ได้ยาก แสหายและมีค่ายิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ไต่ฟังพระธรรม เห็นประโยชน์ของพระธรรม มีศรัทธาที่จะรองรับพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ตามข้อความในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ จวมานสูตร ดังนี้ คือ

“ท่านเป็นมนุษย์แล้ว จงได้ศรัทธาอย่างยิ่งในพระสัทธรรม ศรัทธาของท่านนั้น
พึงเป็นคุณชาติตั้งลงมั่น มีมูล(ราก)เกิดแล้ว มั่นคงในพระสัทธรรมที่พระตถาคต
ประกาศดีแล้ว อันใคร ๆ พึงนำไปมิได้ (คือใครๆก็ลักขโมยไปไม่ได้ เพราะเป็นลากที่ติดตาม
ตนไปได้ ไม่ทั่วไปแก่คนอื่น) ตลอดชีพ”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นคำจริง เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูลให้เข้าใจถูก เห็นถูกตามความเป็นจริง เกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ ที่กว่าจะได้ตรัสรู้นั้นพระองค์ต้องบำเพ็ญพระบารมีสะสมคุณความดีประการต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ยาวนานถึงสี่อสงไขยแสนกัปปี พระบารมีที่พระองค์ทรงบำเพ็ญมาทั้งหมดก็เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง ให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกในลักษณะของสภาพธรรมตามความเป็นจริง พร้อมทั้งน้อมประพฤติปฏิบัติตามจนกระทั่งถึงความเป็นผู้หมดจดจากกิเลสในที่สุด จะเห็นได้ว่าเมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงแสดงพระธรรมตลอด ๔๕ พรรษา นับคำประมาณไม่ได้ ทรงพร่ำสอนพุทธบริษัท บ่อยๆ เนื่องจากตั้งแต่เริ่มประกาศพระศาสนาจนกระทั่งถึงเวลาที่พระองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะว่า พระธรรมมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผู้ได้ฟังได้ศึกษามีความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อขัดเกลาละคลายกิเลส จนกว่ากิเลสจะดับหมดสิ้นไป

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทรงแสดงโดยละเอียดโดยประการทั้งปวง โดยนัยต่างๆ มากมาย ซึ่งเป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งนั้น รวมถึงลากที่ได้ดีแล้ว หรือประมวลกล่าวให้สั้นคือ ได้ดีว่าเป็นอย่างไร คือได้เกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วได้ศรัทธาในการฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง แล้วมีความเจริญมั่นคงยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ชีวิตอย่างแท้จริง เพราะในภูมิมนุษย์สามารถอบรมเจริญกุศลคุณความดีได้ทุกอย่าง รวมถึงการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงด้วย

การได้เกิดมาเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่ยากอย่างยิ่ง เพราะจะต้องได้ด้วยผลของกุศลกรรมเท่านั้น และเมื่อได้เกิดมาแล้ว ทุกคนต้องตายอย่างแน่นอน แต่ไม่รู้ว่าจะเป็นเมื่อใด เกิดมาแล้วตายไป ประโยชน์อยู่ตรงไหน? นี่คือนสิ่งที่ควรจะได้พิจารณาเป็นอย่างยิ่ง ถ้าจะว่าไปแล้วทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ มีเวลาไม่มากที่จะได้ฟังพระธรรม มีเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่จะได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพราะว่าส่วนใหญ่แล้ว ชีวิตก็เป็นไปในเรื่องอื่น เป็นไปกับตัวยอกุศลอย่างมาก ซึ่งเมื่อเทียบกับการได้ฟังพระธรรม ก็จะได้รู้ว่าในสังสารวัฏฏ์ที่ยาวนานจนถึง ณ บัดนี้และต่อไป เวลาที่จะได้มีโอกาสฟังพระธรรม พิจารณาพระธรรมจริงๆ และเริ่มเข้าใจพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงนั้นก็ไม่มีมากนัก ซึ่งจะเป็นผู้ประมาทไม่ได้เลยจริงๆ จึงเป็นโอกาสสำหรับพุทธบริษัทที่จะได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรม เพื่อความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง เมื่อเห็นประโยชน์ ก็ให้เวลากับพระธรรม มีศรัทธาที่จะฟังที่จะศึกษาต่อไป ความเข้าใจถูกเห็นถูกก็จะค่อยๆ เจริญขึ้น เพราะเหตุว่าความเข้าใจจะค่อยๆ มั่นคงขึ้น โดยไม่ขาดการฟังพระธรรม เพราะว่าขณะใดที่ไม่ฟัง ก็คิดถึงเรื่องอื่นแทนที่ และอีกประการหนึ่ง ที่ควรจะได้พิจารณา คือ พระพุทธศาสนา ไม่ได้อยู่ที่อื่นเลย ไม่ได้อยู่ที่วัดวาอาราม ไม่ได้อยู่ที่เพศบรรพชิตหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเลย แต่เป็นพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็นบุคคลผู้ทรงตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง แล้วทรงแสดงความจริงให้ผู้อื่นได้รู้ตาม ซึ่งถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ก็ย่อมไม่มีทางที่จะเข้าใจธรรมตามความเป็นจริงได้ แม้พระองค์จะเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ทรงตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง ทรงดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้หมดสิ้น พร้อมทั้งทรงมีพระมหากรุณาที่จะเกื้อกูลสัตว์โลกด้วยการแสดงพระธรรม แต่บุคคลผู้ที่ไม่ได้ฟังพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ก็ย่อมจะไม่ได้ประโยชน์จากการอุบัติขึ้นของพระองค์เลยแม้แต่น้อย **ไม่ได้ในสิ่งที่ควรได้จริง ๆ เพราะไม่ได้ฟังสิ่งที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏฏ์** ในอดีตชาติที่ผ่านมา ความไม่รู้ก็มีมากแล้ว ถ้ายังเป็นอย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ทุกวัน ๆ คือ ไม่ได้ฟังพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ความไม่รู้ก็ยิ่งจะมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น ทำให้จมลึกกลงไปในเหวคือสังสารวัฏฏ์ ยากที่จะขึ้นมาได้

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงตลอด ๔๕ พรรษานั้น เป็นประโยชน์เกื้อกูลอย่างแท้จริง เป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งในปัจจุบันชาติ และ ในชาติต่อไป เพราะความเข้าใจถูกเห็นถูกสะสมอยู่ในจิตไม่สูญหายไปไหน พร้อมทั้งยังเป็นเหตุปัจจัยให้บรรลุถึงประโยชน์อย่างยิ่ง คือการรู้แจ้งอริยสัจธรรมดับกิเลสตามลำดับขั้น ที่สำคัญที่สุดต้องเริ่มสะสมปัญญา จากการฟัง การศึกษาพระธรรม เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มามีค่าที่สุดสำหรับชีวิต เพราะจะเป็นไปเพื่อความเจริญขึ้นแห่งปัญญาอย่างแท้จริง อันเป็นการค้ำค่ออย่างยั่งยืนที่สมกับได้เกิดมาเป็นมนุษย์ที่ได้ อย่างยากแสนยาก เพราะประโยชน์สูงสุดในชาตินี้ที่เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วมีอันจะต้องตายเป็นธรรมดา อยู่ที่มีการมีโอกาสได้ฟังและเข้าใจพระธรรมตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]